

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Mateřská škola, Vrchlabí, Jiráskova 926, okres Trutnov

Jiráskova 926, 543 01 Vrchlabí

Identifikátor zařízení: 600 101 835

Zřizovatel: Město Vrchlabí, Zámek 1, 543 01 Vrchlabí

Školský úřad v Trutnově, Horská 5, 541 75 Trutnov

Termín konání orientační inspekce: 5. - 8. října 1999

Čj.	095 485/99-1202
Signatura	oi5at101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Mateřská škola je dvoutrídni, k docházce ve školním roce 1999/2000 je zařazeno 50 dětí. Věkové složení tříd je částečně smíšené, orientační věkový předěl tvoří čtyři a půl roku. Provoz mateřské školy je zajištěný v typizované moderní budově z roku 1970.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Výchozími materiály pro plánování vzdělávací činnosti jsou Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy (schválen MŠ ČSR pod čj. 33 483/83-201) a jeho modifikace Časově-tematické plány.

Pracovní pomůckou ve třídě starších dětí je metodický materiál K orientaci výchovy, k programu a stylu výchovné práce v předškolních zařízeních (VÚP Praha v roce 1990), a to vzhledem ke stanovení orientačních cílových požadavků pro šestileté děti. Ve třídě mladších dětí je při plánování průběžně využívána odborná publikace Rok v mateřské škole. Uvedené materiály jsou základem pro tvorbu aktuálních týdenních plánů, které obsahují úkoly pro řízenou činnost a pobyt venku, v 1. třídě navíc pro ranní hry. Další organizační celky nejsou do týdenních plánů začleněny.

Plány vzdělávací práce a podrobné zápisy v Přehledech výchovné práce vypovídají o vyváženém střídání všech výchovných složek a variabilním plnění stanovených úkolů v rámci různých organizačních celků. Z písemných podkladů jednotlivých tříd nevyplývá diferencování úkolů vzhledem k věkovým rozdílům dětí. Činnosti na sebe tematicky navazují, v plánování je zřejmé respektování zásady soustavnosti.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Podmínky vzdělávací činnosti

V mateřské škole pracují čtyři pedagogické pracovnice (včetně ředitelky), které získaly odbornou a pedagogickou způsobilost středoškolským studiem. Znalosti, zkušenosti a délka odborné praxe v rozpětí od 17 do 22 let se pozitivně promítají do vzdělávací práce. Úplné pracovní úvazky umožňují souběžné působení dvou učitelek ve třídě. V rámci čtrnáctidenního cyklu převládá většinou efektivní rozdělení přímé výchovné práce. Dílčí rezervy se projevují v menším využití souběhu při pobytu venku (rozvrh služeb ředitelky) a při řízené činnosti (rozvrh služeb učitelek).

Vzdělávací i režimové činnosti dětí probíhají v prostorných hernách, které jsou propojeny se třídami, moderních sociálních zařízeních a účelně zařízených šatnách. Prostorové uspořádání dětem umožňuje samostatný pohyb a učitelkám zajišťuje stálý přehled o dětech. Vybavení je promyšleně uspořádané tak, že stabilně vytváří podnětnou a dostupnou nabídku herních koutků, hraček a pomůcek. Částečně dochází k vytváření variabilních koutků, jejichž četnost je limitována menší vybaveností mateřské školy doplňky. Rozlehlá školní zahrada poskytuje velmi dobré podmínky pro herní a pohybové aktivity dětí, její úprava a přiměřené zařízení dovolují soustavné využívání.

Prostředí mateřské školy je účelně, nápaditě a vkusně upravené, průběžně inovované, udržované v čistotě. Praktické zařízení herních prostorů umožňuje dětem aktivně se podílet na dotváření estetického vzhledu.

Vybavení hračkami, učebními pomůckami, didaktickou technikou, dětskou a odbornou literaturou, hudebními nástroji a tělovýchovným zařízením postačuje potřebám mateřské školy a je uvážlivě doplňované. Z hospitačního zjištění vyplynulo jeho účelné využívání při vzdělávací činnosti.

Stanovené uspořádání dne vychází z potřeb dětí, respektuje jejich biorytmus, vytváří dobré podmínky pro plynulé a časově vyvážené střídání spontánních, řízených i režimových činností. Mateřská škola zajišťuje pitný režim, děti ho však využívají v malé míře. V průběhu inspekce zajistila ředitelka zlepšení organizace přímou nabídkou tekutin. Prostřednictvím pravidelné péče o chrup jsou děti postupně vedeny ke zdravému životnímu stylu.

V rámci nadstandardních aktivit mateřská škola nabízí předplavecký výcvik dětí a podílí se na organizaci lyžařského výcviku pod vedením lektorů. Nevytváří speciální program pro rozvoj talentovaných dětí. Pro děti s odloženou školní docházkou sestavuje individuální programy, které se opírají o pozorování učitelek a zdůrazňují individuální zvláštnosti dítěte. Na závěry aktuálních odborných posudků navazují částečně.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Učitelky organizovaly činnosti formou motivované nabídky, při níž podporovaly samostatné rozhodování dětí a respektovaly jejich individuální zájem o zapojení. Střídání individuálních, skupinových a frontálních forem činností prováděly v rozdílné míře a efektivitě. Časově vyváženou organizací dne zajišťovaly dětem prostor k pozvolnému ukončení činností. Především starší děti prokázaly schopnost souhry s vrstevníky. Pro mladší děti byly promyšleným uspořádáním předmětů a přírodnin vytvořené podmínky pro rozvoj poznání se zapojením více smyslů. Požadavky, které učitelky kladly na děti v průběhu řízených činností, nebyly odlišeny se zřetelem na věkové rozdíly dostatečně efektivně.

Pedagogické vedení her bylo nenápadné, zůstávalo v podněcující a usměrňující rovině. Vedení řízených činností se u jednotlivých učitelek odlišovalo, částečně se projevil dominantní postoj, který zmenšoval prostor pro myšlenkovou aktivitu a sebevyjádření dětí.

Vhodně uvolněnou organizací režimových činností učitelky individuálně vytvářely a upevňovaly u dětí hygienické a sebeobslužné návyky - pomocí a slovem u mladších dětí, nepřímou kontrolou u starších dětí. Při stolování v esteticky upraveném prostředí byly děti většinou přiměřeně vedeny k aktivitě a samostatnosti.

Dostatečnou nabídkou, motivací a klidným průběhem činností učitelky docílily přirozené kázně dětí.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti jsou hodnoceny jako nadprůměrné až spíše nadprůměrné.

Motivace a hodnocení

Učitelky podněcovaly zájem a aktivitu dětí častou vstupní motivací, která tematicky propojovala výchovné složky i organizační celky. Účinnost motivace v průběhu některých řízených činností byla částečně ovlivněna nejednotností a menší návazností.

Upevňování získaných dovedností a návyků mělo přirozený charakter, probíhalo většinou individuálně a posilovalo sebevědomí dětí. Při prověřování poznatků byl ojediněle zjištěn spíše formální a málo efektivní přístup, který byl založený především na mechanickém přenosu.

V hodnocení dětí se učitelky zaměřovaly na povzbuzení a časté ocenění snahy nebo úspěchu. Dílčí nezdary a nedorozumění řešily s pedagogickým taktem a pozitivním závěrem. Tyto situace usnadňovaly adaptaci dětí, navozovaly pocit jistoty a pozitivně se projevovaly ve vyrovnaném chování dětí.

Motivaci a hodnocení dětí mateřská škola provádí na velmi dobré úrovni.

Interakce a komunikace

Učitelky předkládaly dětem jasná pravidla, která přístupnou formou vysvětlovaly a odůvodňovaly. Důsledným a jednotným přístupem sledovaly jejich respektování. Organizace činností probíhala v klidné nekonfliktní atmosféře.

Komunikace mezi učitelkami a dětmi byla založena na partnerském přístupu, docházelo k častým vzájemným kontaktům. Učitelky dávaly dětem srozumitelné pokyny, u mladších dětí si orientačně ověřovaly míru porozumění. V jejich přístupu se projevovaly vstřícnost, trpělivost a pochopení pro individuální potřeby dětí. Při některých řízených činnostech převažoval slovní projev učitelek nad projevem dětí. Chování dětí se vyznačovalo důvěrou v učitelky, zájmem o slovní i mimoslovní komunikaci a slušným vystupováním. Ve vzájemných vztazích dětí, především starších, byla patrná schopnost dohody.

Úroveň interakce a komunikace je hodnocena jako velmi dobrá.

Spontánní činnosti

Hra dětí tvořila základní činnost v organizaci dne. Učitelky pro ni ponechávaly dostatečný časový prostor v dopoledních i odpoledních blocích, umožňovaly dětem hru rozvinout. Děti měly zajištěnou volnost ve výběru hraček, prostoru a spoluhráčů. V průběhu i závěru hry prokazovaly dobrou úroveň pracovních návyků. Podmínky pro uspokojení potřeby spontánního pohybu měly děti vytvořené ve více organizačních celcích.

Vstupy učitelek do hry měly nenásilný a citlivý charakter. V některých situacích tematicky předznamenávaly další organizační celky nebo na ně navazovaly. Pozitivně se promítaly do rozvoje her, vyjadřování dětí a do navazování kontaktů s novými dětmi. Promyšleně volenou nabídkou docházelo k individuálnímu nebo skupinovému procvičování jemné motoriky a poznatků i k experimentování.

Spontánní činnosti jsou hodnoceny jako příkladné.

Řízené činnosti

Z hospitací a předložené dokumentace vyplynulo, že vzdělávací činnosti jsou rovnoměrně a soustavně zařazovány formou samostatných nebo propojených výchovných složek. Časově jsou rozloženy do různých organizačních celků, především při realizaci výtvarné nebo pracovní výchovy.

Sledované činnosti směřovaly k plnění úkolů, odlišovaly se však mírou efektivit. Děti většinou projevovaly výrazný zájem o spoluúčast. Ke společným pozitivním rysům činností patřilo dodržování zásad názornosti a posloupnosti, respektování zájmu a individuálního tempa dětí. Úkoly nebyly v plné míře diferencovány podle věku, učitelky spíše přihlížely k aktuálním individuálním schopnostem dětí. Frontální činnosti neposkytovaly vždy možnost aktivního zapojení všech dětí a neumožňovaly účinné procvičení úkolu.

Řízené činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Na základě zjištěných poznatků je kvalita vzdělávací činnosti celkově hodnocena jako velmi dobrá. Převažující pozitivní stránky jsou podloženy komplexním a soustavným pedagogickým působením, stimulační atmosférou, vhodnou organizací dne a odpovídajícími materiálními podmínkami. Dílčí nedostatky spočívají v malém nebo formálním rozvržení činností z hlediska zvolené organizace, použitých forem a věkových zvláštností dětí.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základem pro plánování mateřské školy je koncepce, která obsahuje dlouhodobé cíle v jednotlivých oblastech rozvoje dítěte. Vymezuje rámcové požadavky na přístup pedagogických pracovníků vzhledem k potřebám dětí, rozebírá oblast spolupráce s rodinou a vytváření materiálně vybaveného a estetického prostředí.

Tvorba ročního plánu vychází z písemně zpracovaného hodnocení uplynulého školního roku. Stanovené úkoly se týkají výchovně-vzdělávací činnosti, řízení a kontrolní činnosti, materiálního zabezpečení, vzdělávání pedagogických pracovníků, spolupráce s rodinou a dalšími partnery. Jednotlivé oblasti řízení jsou podrobně rozpracovány v přílohách. Plán vychází z konkrétních podmínek mateřské školy. Postrádá větší míru obsahové utříděnosti a upřesnění prostředků k dosažení stanovených cílů.

Roční plán byl projednán na pedagogické poradě a na schůzce rodičů. Jedná se o účelně koncipovaný pracovní materiál, který formuluje dosažitelné cíle a který je průběžně využíván.

Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Z ročního plánu, organizačního řádu, pracovních náplní a plánu porad vyplývá, že ředitelka vymezuje zodpovědnost jednotlivých pracovníků za plnění úkolů. Informace předává prostřednictvím pedagogických a provozních porad, denního kontaktu a písemných materiálů. Zápisy z porad vypovídají o podrobném přenosu informací a projednávání organizačních záležitostí. Řešení pedagogické problematiky dokládají v menší míře.

Předávání informací rodičům zajišťuje mateřská škola formou schůzek, besídek, individuálních konzultací, organizačních a osvětových materiálů s pedagogickou tematikou. Vnitřní řád formuluje ve větší míře povinnosti rodičů než jejich práva. Pozitivem je průběžná a komplexní informovanost rodičů o vzdělávací činnosti. Z hospitačních poznatků vyplývá, že rodiče mohou volně vstupovat do tříd. V případě zájmu rodičů ředitelka zprostředkovává kontakt s pedagogicko-psychologickou poradnou. Výsledky dílčího dotazníkového šetření mezi rodiči vyjadřují hodnocení činnosti mateřské školy v kladné rovině.

Širší veřejnost je informována o vzdělávací činnosti formou příspěvků do místního tisku nebo při vystoupeních dětí.

Mateřská škola se podílí na organizaci nadstandardních aktivit, které probíhají pod vedením lektorů, nenabízí specifické zájmové aktivity. Zajišťuje příležitostné akce, které obohacují vzdělávací program z poznávacího nebo kulturního hlediska.

Výběrově kontrolovaná povinná dokumentace je vedena přehledně a v souladu s § 45b odst. 1 zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Jsou používány platné tiskopisy SEVT, které určuje MŠMT ČR seznamem pod čj. 24 021/98-20. Ředitelka povoluje výjimku z počtu dětí v souladu s § 4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách. Zohledňuje velký počet žádostí o zařazení a současně přihlíží k celkovým podmínkám mateřské školy. Bezpečnost dětí při předávání pověřeným osobám zajišťuje v souladu s § 10 odst. 6 vyhlášky č. 35/1992 Sb.

Organizace mateřské školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka se zajímá o nové podněty z oblasti řízení a orientuje se v aktuálních metodických a právních materiálech. Uplatňuje styl řízení, na kterém se podílejí v rámci vymezených kompetencí také další pracovnice.

Pro hodnocení pedagogických a provozních pracovníků stanovuje kritéria, na jejichž základě navrhuje a zdůvodňuje diferencované odměňování. Hodnocení jako součást programu pracovních porad probíhá v omezeném rozsahu a nepravidelně.

Pedagogické pracovnice se v souladu s ročním plánem účastní nabízených vzdělávacích seminářů Školské agentury v Trutnově. Zápis ze schůzky rodičů dokládá předávání poznatků ze vzdělávací akce zaměřené na alternativní pedagogický směr.

Úroveň vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly se opírá o rámcový plán kontrolní a hospitační činnosti, který se vztahuje na pedagogické pracovnice. Kontrola práce provozních pracovníků vyplývá z organizačního přehledu úkolů.

Úkoly pro hospitační činnost navazují na koncepci a roční plán mateřské školy. Jsou částečně rozpracované pro organizační celky a režimové činnosti. Kontrolní činnost je zaměřena také na vedení třídní dokumentace. Ředitelka písemně zaznamenává realizaci kontrol i hospitací, individuálně projednává výsledky. Ze zápisů není vždy zřejmý jednoznačný závěr s doporučením. Následné kontroly nejsou písemně doloženy.

V průběhu inspekce provedla ředitelka pohospitační rozhovory, v nichž se zaměřovala na podstatné jevy a projevovala dobrou orientaci v oblasti odborné a metodické činnosti.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako nadprůměrné až spíše nadprůměrné.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Řízení mateřské školy je promyšlené, většinou systematické a opírá se o funkční materiály. Vymezuje reálné cíle a zajišťuje účelnou organizaci. V menší míře se orientuje na výraznější specifické zaměření mateřské školy. Kontrola, vedení a hodnocení pracovníků působí jako motivující činitel, který má pouze částečně charakter zpětné vazby.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Podkladová inspekční dokumentace mateřské školy, dotazník pro ředitelku před inspekcí, záznamy z rozhovorů s ředitelkou, dotazníky pro rodiče,
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 28. 1. 1999 pod čj. POO/99,
- potvrzení zřizovatele o zřizování mateřské školy ze dne 7. 11. 1995 pod čj. Šk-230-95,
- dlouhodobá koncepce, hodnocení školního roku 1998/1999, roční plán pro školní rok 1999/2000 s přílohami,
- plány vzdělávací činnosti, Přehledy výchovné práce,
- podkladová dokumentace dětí s odloženou školní docházkou,
- organizační řád, vnitřní řád, uspořádání dne,

- plán kontrolní a hospitační činnosti, plán pedagogických a provozních porad,
- záznamy z hospitačí a kontrol, zápisy z porad a ze schůzek s rodiči,
- povinná dokumentace dle § 45b odst. 1 zákona č. 76/1978 Sb. ve znění pozdějších předpisů, povolení výjimky z počtu dětí, písemná pověření.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- inovace vnitřního vybavení a estetická úprava prostředí,
- pozitivní komunikační prostředí,
- program péče o zdraví,
- časové a organizační podmínky pro spontánní činnosti dětí,
- tematická provázanost vzdělávací činnosti,
- promyšlená koncepce a funkční organizace mateřské školy,
- informační systém pro rodiče.

Negativa:

- nedostatečná diferenciací úkolů pro věkově smíšenou skupinu,
- realizace frontálních řízených činností s dominantním postavením učitelky.

Doporučení:

- začlenit do krátkodobých plánů vzdělávací práce diferencované úkoly a všechny organizační celky,
- využívat při řízených činnostech efektivních forem práce,
- zlepšovat materiální podmínky pro tvorbu variabilních herních koutků,
- zvážit možnost realizace zájmových aktivit.

Kvalita vzdělávací činnosti a řízení mateřské školy je vyrovnaná a je celkově hodnocena jako velmi dobrá. Mateřská škola plní svoji výchovně-vzdělávací funkci. Soustavná vzdělávací činnost a koncepční řízení přispívají k uspokojování potřeb dětí, jejich osobnostnímu rozvoji a k funkčnímu chodu zařízení.

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schválenému vzdělávacímu programu efektivní.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Bc. Jana Rybková

Jana Rybková v. r.

V Trutnově dne 15. října 1999

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 10 1999

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Jana Vavřincová

J. Vavřincová v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-11-05	095 511/99-1202
Zřizovatel	1999-11-05	095 510/99-1202

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
---	---	Ředitelka nepodala připomínky.